

Slavkovské noviny

Vydává Národní výbor ve Slavkově u Brna pro slavkovský kraj.

Naše revoluce.

Říkáme, že jsme prožili revoluci. Svět starý, vedený Německem, je zničen, zvítězila pravda a spravedlnost.

Na prvý pohled se jen málo změnilo. Žijeme a konáme své zaměstnání jako jsme konávali dříve, třebaže na jiných místech. Chodíme týmiž cestami, i lidi potkáváme tytéž. Zůstala naše města, vsi, pole a lesy, Litava teče jako po staletí. Obklopují nás tytéž věci všedního života. Ve skutečnosti se však stala změna ohromná, měříme-li ji potoky prolité krve a mořem utrpení. Změnila se podstata člověka, jeho duše. Každá revoluce je boj o lidskou duši, názory člověka o to, co z něho vyzařuje. Ohromné fronty, křižující svět od severu k jihu a od východu k západu, utrpení a strádání, požadovaná od lidské bytosti, jsou jen vnější známky oné veliké bouře, jež zmítá nitrem člověka. Změnil se člověk, poměr člověka k člověku, k věcem, poměr věcí mezi sebou. Tvoří se nové stupně ohodnocování. Vezměte si třeba ruské dějiny za Kateřiny II. Tehdy poměštilci (ruští velkostatkáři) s ruským lidem obchodovali. Za ženu platili 20—30 rublů, za muže víc, za řemeslníka dokonce 200—300 rublů. Děti v kolébce stály 20—30 kopějek. Psi byli dražší. A přece, když se lid bouřil, našli se lidé, kteří se svobody lekali a chtěli, aby vše zůstalo při starém. Báli se nové doby. Němečtí velkostatkáři dělali nedávno s ruským lidem totéž. Mobilisovali vesnice na práci a na zvláštních místech si vybírali oběti. Prohlíželi jim zuby, svaly, otáčeli s lidmi. Platili za ně do jakéhosi východního fondu. Nemyslete si, že na nás pohlíželi jinak.

Podle Stalínovy ústavy je základem lidské společnosti lidská bytost. Nic není na světě dražšího nad člověka s jeho vlohami. Na něm stát spočívá. Potom teprve přijdou ostatní věci. Za největší hřích se pokládá zotročit člověka člověkem. Chápete, jak ohromnou a neschůdnou cestou prošly ruské dějiny, než tento základní a každému srozumitelný zákon lidské společnosti stal se skutkem?

To byla ona veliká bouře, jež zmítala světem a již jsme se i my zúčastnili, boj o člověka, jeho práci. Jsme syny veliké doby a vdechujeme podmanivou sílu jejích myšlenek. Stali jsme se všichni rovnoprávními syny naší matky země. Nechceme, aby nám kdokoliv přístup k ní zastíňoval. Jen vlast a její děti, žádný prostředník. Rolník oře a seje pro národ a pro sebe. Podobně dělník. Teprve dnes se dostalo práci cti jako nikdy před tím, byla vyvýšena na oltář. Budeme ctít každou práci, ať

Dr. V. Mrazík:

Ptáček v Bayreuthě.

Tož u nás na zahradě na ztraceném keři já viděl ptáčka, jak si načechrával peří a jak se chystal k letu za dálavou. Tu myšlenka mi trýskla rozpálenou hlavou a jak ptáček očkem vzhledl na mne já řek mu ve vidině klamně:

„Vzlet, ptáčku, vysoko a leť pak do daleka, a zaleť k té, jež na mne čeká, čeká, jí pokloň se, pak sedni na rameno a vyslov ono sladké moji ženy jméno, k ní přitul se, pak pohlad líci oval a řekni jí, že nikoho jsem nemiloval tak, jako jí a že srdce moje vroucí — jen pro ni do věčnosti bude flouci. A znovu pokloň se a potom v prudkém vzletu se žhavých strhni políbení retů — pak na pozdrav jí křídlem zatřepej jemně — a s jejím políbením vrať se zpátky ke mně!“

Pták kýval hlavičkou, mně moudře hleděl do zraků a náhle vznesl se a zmizel kdesi v oblaku. Je smutno na zahradě. Na ztraceném keři jen šedé zbylo po ptáčkově peří. — Já skryl je v srdci svém. Kdo hloubku jeho změří?

Čas krátký minul, já opět zašel ke keři — a ejhle, ptáčka zřím, měl zobáček skryt do peří a tiše spal, jak po únavě z dalekého letu. Já vzkřikl radostí, že ptáček zase je tu — Ten výkřik vzbudil jej — a jak mne ptáček zhléd, hned jal se mi svou ptačí řečí vyprávět:

Já daleko jsem byl, v té krásné Vaší zemi a všechno splnil jsem, co tehda řekl jste mi a teď Vám nesu Vaší ženy odpověď!

Leť, ptáčku můj, tak pravila mi, k němu, tam v skrytu, za mne pohlad jeho šediny a řekni mu, že jenom on je jediný, jež miluji. v nějž doufám, v něhož věřím ... Pak k němu přitul se svým krásným, měkkým peřím, jak činila jsem já, když mívával mne rád a za mne políbení jemu vtiskni na stokrát. A pověz mu, ty moje malé, milé ptáče, že srdce moje po něm touží jen a pláče.

Tak pravila mi s něhou ve zlomeném hlase a po líci jí bledá slza perlila se. Nuž, pane můj, zde jsem, a splním svoje poslání — Tu vzal jsem ptáčka něžně do dlaní, však jak jsem po hlavičce pohládl jej chtěl, můj ptáček vzepjal se, mne třikrát obletěl a při tom zobáčkem svým dotkl se mých skrání, mně vroucně šeptaje, zde její celování a jako bludička mi zmizel v oblaku. Toť konec pohádky mé, plně zázraků.

Je smutno na zahradě, ticho na keři, kdo má mne rád, ten pohádce uvěří!

duševní nebo tělesnou. A těm, kdož v práci vyniknou, budeme prokazovati pocty, jež se dříve udílely privilegovaným, třeba královské. J. H.

TÝDEN V KOSTCE.

Dne 21. června o půl desáté hod. podepsal pan prezident dekret o konfiskaci a o urychl. rozdělení pozemkového majetku Němců, Maďarů, jakož i zrádců a nepřátel českého a slovenského národa. Celkem se vrátí do českých rukou 2,307,000 ha německé půdy, na níž žije asi 1,500,000 Němců.

Minulý čtvrtek ráno odletěl do Moskvy na pozvání sovětské vlády předseda ministerské rady Fierlinger s některými odborníky.

Sovětský film Člověk č. 217, líčící osudy ruské dívky, zavlečené na práci do Německa, bude mít premiéru současně v Praze v kině Alfa a v Moskvě v pátek dne 29. června.

Vláda dala svolení k výrobě 4000 automobilů nákladních a 3000 automobilů osobních.

Na zasedání Nejvyššího sovětu bylo oznámeno, že bude demobilisováno 15. nejstarších ročníků.

Polští teroristé v Moskvě byli odsouzeni k žaláři od 4 měsíců do 10 let. Čtyři ze 16 byli osvobozeni.

Porady o vytvoření nové polské vlády se skončily úplnou dohodou. Do vlády vstoupí Mikolajčík a Stančík z Londýna a Witoš z Polska. Polští delegáti už odletěli do San Franciska k podpisu aktů konference sjednocených národů.

Člen tělesné Hitlerovy stráže oznámil, že prý Hitler zemřel v krytu v Berlíně.

Reparační komise pro Německo zasedá už v Moskvě. Vypracuje za předsednictví Majského a podle dohody v Jaltě reparační, jež budou uloženy Německu, a odevzdá ku schválení velmocem.

Jedna uralská továrna na děla vyrobila za dobu války 300.000 děl.

Nejosudnější omyl Adolfa Hitlera byl, že 22. června 1941 začal válku s Ruskem.

V pátek 20. června t. r. bylo to 4 roky, co zemřel náhle v Nové Říši brněnský biskup J. E. Dr. Josef Kupka. Pohřbil ho biskup královéhradecký — rodák moravský — J. E. Dr. Mořic Pícha v hrobce pod biskupským domem v Brně 26. června 1941.

Mzdy zemědělského dělnictva budou zvýšeny. Tato úprava, která umožní, aby zemědělské dělnictvo mělo plnou účast na radostné výstavbě nové republiky a sociálních výhodách, bude vyhlášena v nejbližších dnech.

Ministerstvo zemědělství sděluje, že neplatí žádné omezení v chovu slepic, hus, kachen, krůt a perliček a že je možné volně tyto chovy nově zakládat a dosavadní chovy rozšiřovat.

Aby kupní síla naší koruny byla zachována, k tomu přispějí každý bez rozdílu největším pracovním výkonem.

Výzva zemského Národního výboru k dělnictvu a úřednictvu: Hlaste se do pohraničí, vytvořte pracovní družstva! Chceme odgermanisovat pohraničí, ale práce v tamějších závodech nesmí stát.

Z OKRESU - PRO OKRES

Usnesení ze schůze okresního Národního výboru ve Vyškově ze dne 22. 6. 1945:

Referát politický: Poněvadž sociální referent Václav Pruch resignoval na svou funkci, bylo usneseno, aby referát sociální převzal Antonín Chalupa z Vyškova.

Usneseno dále svolati na 30. června t. r. do Vyškova a na 2. července t. r. do Bučovic a Slavkova informační schůzi předsedů, po případě delegátů místních Národních výborů.

Referát hospodářský: Hospodářský referent Sokola a živnost. referent Gabrhelík byli pověřeni navázat styky s příslušnými firmami za účelem získání dodávek hospodářských strojů, postrojů, hnacích řemenů, mazadel a pod. k zajištění hladkého průběhu žnových prací.

Referát zásobovací: Bylo usneseno upozorniti místní Národní výbory, aby prováděly řádně a zavčas výdej potravinových lístků. Referent zásobovací byl pověřen učiniti ihned potřebné kroky k zajištění dodávek potravin z UNRRY pro okres vyškovský. Dále byl zřízen kontrolní orgán k přísnému potírání černého obchodu.

Referát bezpečnostní: Po vzájemné dohodě a za souhlasu rady okresního Národního výboru převzal bezpečnostní referát od Františka Jaroše František Chládek. Všechny místní Národní výbory se upozorňují, že nemají práva zasahovati do kompetence NBS.

Referát školský: V obcích německých ostrůvků, pokud se tak nestalo, budou ihned zřízeny české národní školy. Dále usneseno opravit budovy a vybavit školy ve vystěhovaných obcích obvodu střelnice, aby po prázdninách byly schopny provozu.

Referát zdravotní: Usneseno znovu vybudovat československý Červený kříž v našem okrese. MUDr. Dvořák se zavázal připravit pro příští schůzi návrh na zřízení prázdninové zotavovny pro děti buď v Hlubočanech nebo v Račicích.

Referát dopravní: Bylo usneseno zřídit bez prodlení nové orientační tabule na všech silnicích.

Informace z krajské rady odborů v Brně.

Podle počtu členstva je učitelstvo v ústřední radě odborů na 3. místě.

Persekuce učitelstva na Moravě. Podle statistiky krajské rady odborů v Brně bylo na Moravě 79 příslušníků učitelského stavu zastřeleno, 167 zemřelo ve vězení, 263 bylo uvězněno v koncentračních táborech a nyní propuštěno.

Pracovní nasazení učitelstva připravil K. H. Frank mnohem dříve než pracovní nasazení ostatních zaměstnanců.

Inspektorské komise jsou opatřeny prozatímním a pravděpodobně do 4 měsíců budou jmenování okresní školní inspektori, a to pro celou Moravu najednou.

Ve dnech 14. a 15. července koná se v Praze říšský sjezd učitelstva celé republiky.

Disciplinární a kvalifikační komise budou co nejdříve uvedeny v činnost.

Každá nová žádost o místo musí být doložena potvrzením místního Národního výboru a OORU o politické a národní spolehlivosti.

Nedostatku učitelského dorostu se bude čelit mimo jiné zřizováním prázdninových kursů pro abiturienty středních škol. Pro nejbližší dobu je připraveno 7 těchto kursů, každý pro 100 kandidátů.

Německé hroby. K informaci sdělujeme toto: Kde se tak dosud nestalo, zarovnejte místo, kde jsou pochováni padlí němečtí vojáci a osejte travou. Místní Národní výbory dohlédnou, aby se toto nařízení okresního Národního výboru vyplnilo.

Staňte se členy

Spolku pro kulturní a hospodářské sblížení s SSSR ve Slavkově u Brna!

(Bývalý Svaz přátel SSSR)

V programu činnosti Spolku pro hospodářské a kulturní sblížení s SSSR je mimo jiné toto:

1. Seznamování s kulturním a hospodářským životem našeho velikého slovanského spojence.
2. Propagace ruské knihy, hudby. — Pěstování slovanské vzájemnosti.
3. Pořádání kursů ruštiny.
4. Předvádění sovětských filmů.

Přihlášky si vyzvedněte v prodejnách novin nebo přímo u Josefa Hanáka, Slavkov u Brna, Jílčova ulice č. 529. Odevzdejte tamtéž!

Proč jsi se, písničko, ztratila z českého venkova?

Člověk je v tomto městě neustálým shonem a ruchem úplně vyčerpán, dočista utrmácen. Obrátíš se na toho, obrátíš se na onoho a oba ti odpoví podrážděným trhnutím ramen: „Dej pokoj, nemám čas!“ — Nemám čas, nemám čas ... to je nejužívanější úsloví dneška. Ale — řekne to upracovaný dělník, a řekne to i unuděný povaleč, flákač, „potápka“. Proti těm bylo již jistě dosti psáno, byli silně odsuzováni, ale pomohlo to? — Snad zmizela ta nejhorší individua, ale ohlédni se dobře kolem. Opravdu dobře! Nezdá se ti, že tím potápkovstvím načichla většina mládeže? Říká se tomu: „Dnešní mládež je moderní, modernisuje se!“ — Díváš se dobře? Vidíš tu ležerní chůzi, ty vláčné pohyby, odkoukané od mužských kavárenských povalečů?! Sly-

V pátek dne 22. června t. r. večer vzpomněl Slavkov krátkou slavností 4. výročí napadení Sovětského svazu hitlerovským Německem. Slavnost se konala na náměstí u Lípy svobody. Náměstí bylo hojně vyzdobeno prapory. Pořad zahájilo slavkovské Pěvecké sdružení krásnou sborovou písní Vzplanula zora. Potom promluvil ředitel J. Brauner. Vzpomněl modlitby K. Čapka z osudových událostí v podzimku r. 1938 a ponurého dne — 15. března 1939, kdy prusácké boty šlapaly po posvátných ulicích naší matičky Prahy. Potom vzpomněl slavného letošního dne 26. dubna, kdy se náš milý Slavkov opět vrátil k své těžce zkoušené matce republice Československé. Mezi nimi je 22. červen 1941, den největšího Hitlerova omylu, avšak zároveň den znovuzkříšení naší naděje, neboť svět věděl, že Rusko poraženo nebude. Germánské hordy táhly sice na východ, avšak postup jejich se zvolňoval. U Leningradu, Mosky a Stalingradu zastavil se úplně. Nesmírné bylo utopení ruského národa. Potom nastává zděšený ústup hitlerovské šelmy před ruským vojákem, mstícím zmučenou zemi. Ústup se nezastavil. Bez 22. června 1941 by nebylo naší svobody.

Plukovník Vlastimil Kozelský zdůraznil dva činitele, jež Hitler neocenil dosti dokonale, t. j. čas a ohromný zbrojní potenciál, jímž je tajemná ruská země. Ústup v r. 1941 byl plánovitý a dál se v úplném pořádku. Ruská země se proměnila pod germánskou botou v poušť, krev synů a dcer ruského národa tekla potoky. Byla to krev i pro nás prolitá, na to nikdy nezapomeňme. Ohromná země povstala a vymetla nepřítele ze své země. Osvoďdila i naši zemi a stala se naším spojencem.

Do obou těchto pěkných projevech byla vzpomínková slavnost ukončena naší a sovětskou hymnou, jež obě zazpívalo Pěvecké sdružení pod řízením říd. učitele Bílka. Sovětští dělostřelci, kteří jsou nyní u nás posádkou, připravili nám další pěkný pořad. Našli si na náměstí vhodné malé místočko a předváděli nám své národní tance. Harmonika hrála, tváře ruských chlapců svítily štěstím a zdravím, div se náměstí neroztančilo s nimi. Však bylo diváků a nadšených. Zaslí byste, jak těžká noha dělostřelce s botou může být v tanci jemná. Ostatní vojáci zpívali, tleskali nebo kývali se do taktu. Potom zazpívali ruští vojáci ještě několik krásných ruských písní. Potlesku nebylo konce. To byla opět ruská země, co jsme viděli, ale z jiné strany. Země zdravím kypící, šťastná. Hle, jak je matka vlast vyzbrojila, když je poslala do širého světa. Dala jim do srdce lásku k národní písni, k národním tancům, lásku jednoho k druhému. Ví, že jsou na ni hrdí, že ji nikdy nezradí. Jak ohromný omyl spáchal v onom 22. červnu 1941, jak by mohl být lid, jež tu pozorujeme, poražen. Nikdy, tak jako nemůže zvítěziti tma nad světlem. J. H.

Husova oslava. Jako každoročně i letos vzpomene památky Mistra Jana Husa. V předvečer svátku, t. j. 5. července, bude po 8. hod. lampionový průvod a potom u Lípy svobody na náměstí proslov. Průvod se bude řaditi na konci Bučovské ulice.

Místní Národní výbory upozorňujeme, aby vydávali občanům české domovské listy, vysvědčení zachovalosti a nemajetnosti, žádosti o vysvědčení státní příslušnosti, osobní listy zaměstnanců místního Národního výboru, které obdrží s českým textem v knihtiskárně Řetický a Vencelides ve Slavkově u Brna — stálý sklad obecních a zásobovacích fiskopisů.

šiš ten smích? To se směje patnáctiletá normální dívka, to není barová dáma, jak se ti zdá! — Zde jde trojice dívek, jejich boky se ladně vlní, rudé rty se svůdně usmívají, oči se vyzývavě zpod dlouhých, zatočených řas ořácejí se strany na stranu po mužích. Vidíš dobře? — To jsou holčičky! Že jsou výstřední? — Ale ne! Kdepak, to neznáš moderní mládež! — Tamhle si nějaký kluk v kratičkých kalhotách a dlouhém kabátku píská cosi úžasné moderního, jeho nohy a ruce se hází v nádherném černošském rytmu. Pozor! — Nemá ten hoch dlouhé vlasy? Ještě delší, než je proslulý „havel“? Zajisté, vždyť je to dívka! Moderní květ! —

Abych si ulevil, jdu na venkov. Tam se přece dýchá volněji, lid tam tak nenasákl tou moderností. Jdu zaprášenou polní cestou, vítr mne ovívá, jak se těším na prosté venkovany! — Hle, zde první obyvatel. Bosonohý chlapec, asi desíletý, s jednou šandou přes rameno. Píská si. Rád si poslechnu, mám rád české písničky. Hoch se přežene kolem mne a já se za ním dívám s otevřenou pusou. V uších mi zní melodie moderního slágru: „Jazz je dnes život můj ...“ — Mimoděk se otrepu a zavřu ústa. Pozoruji bedlivě všechna stavení, odkud by mi zazněla vstříc blažená, jásavá melodie českých národních písní. Však už slyším zvuk harmoniky, a jako velbloud k oase, blížím se já k tomu zvuku. Ocitnu se kdesi na humnech mezi dospělou mládeží. V sluch mi zazní: „I nech té polky, a spust' raději ten jazz!“ — volá to nějaký hoch, jenž neví, že jsou na světě slova, která se jinak píše a jinak vyslovují. Ale hochům to nevadí, a harmonikář, natrásaje se pokud možno v rytmu, spustí: „Tafatáda, tafatáda ...“ — Utíkám pryč, oči mne páli neprolitými slzami. „Bože, což je český národ určen k zániku? — Což nikdo nechápe, že bez české národní písně nemůže žít národ tak hudební, jako je odedávna národ náš, který se nikdy nesmí napájet stepními černošskými melodiemi, jež by vyfláčily naši prostou českou líbeznot!“ — — —

Kam se mám obrátit? Vždyť ani v mnohých školách se tomu nevěnuje patřičná pozornost! Dávno již vymřeli staří učitelé-kantoři, jejichž vylejším zaměstnáním byla hudba a zpěv. Ti ještě zpívali s láskou.

Jdu pomalu dál, a zamýšlen přijdu do maličké víscky. Už zde na počátku vidím její nízké, čisté chaloupky. Blížím se volně k nejvýstavnější budově — ke škole. Slyším otevřeným oknem ladit housle, to pan učitel začíná hodinu zpěvu. Zastavuji se, nastavím dychtivě uši. Dětské líbezné hlásky se mi rozezní v sluch: „Holka modrooká ... Červený šátečku ... Vřf sa dívka ... Boleslav, Boleslav ... Písně, dcery ducha mého ...“ — Zpívám v duchu nadšeně s nimi. „Poslední píseň“, oznamuje učitel. Z okna zazní ta krásná: „Ta naše písnička česká ...“ a já zapomínám na vše kolem a zpívám: „Až se ta písnička ztratí, pak už nic nebudem mít, jestli nám zahyne, všechno s ní pomine, potom už nebudem žít.“ — Dojetím se mi zadrhne hrdlo a pořlácované slzy vytrysknou. „Díky, Bože můj, díky! Nezahyne-me! Odtud, z těch nejmenších vísek, nám musí vzejít záchrana. Vy malé české vesničky, pošlete nám písně, dcery ducha slovanského, sice zhyneme! A vy, kteří je jen trochu milujete, podporujte jejich vzkříšení!“ — — —

Pro naše hospodáře!

Zemědělcům.

Do šesti dlouhých let, v nichž národ náš prošel strašným údobím utrpení a krve, byli jsme osvobozeni. Skončilo se nacistické běsnění a cizácké panskví nad českou půdou. Český zemědělský lid ujímá se svých věcí, ale bez bývalé strany agrární, těžce zatížené spojenectvím s Němci.

Aby se všichni zemědělci mohli zúčastnit výstavby našeho státu, buduje se nový „Jednotný svaz českých zemědělců“, který bude jedinou zájmovou demokratickou organizací českého zemědělského lidu. V něm budou zemědělci ve spolupráci s Národními výbory řídit své osudy. Je proto národní povinností všech zemědělců — velkých i malých a domkařů, aby se stali členy místní skupiny Jednotného svazu čs. zemědělců.

Zemědělci, uvědomte si všichni, že vaše postavení v nové lidové republice československé bude záviset od toho, jak se zúčastníte stavby jejích základů a budování vaší zájmové organizace.

O hospodářské půdě na Slavkovsku.

I. Část všeobecná.

V tomto stručném pojednání vynasnažím se podat našemu rolnictvu předběžné praktické pokyny, týkající se zemědělské půdy na soudním okrese slavkovském. Tyto stručné návody mají sloužit ku snadnějšímu přizpůsobení se novému programu v naší osvobozené vlasti a hlavně k rychlému zabezpečení a zvýšení sklizně a tím také k zabezpečení výživy našeho těžce zkoušeného obyvatelstva.

Na Slavkovsku provádí generální průzkum půd Půdoznalecká sekce zemských výzkumných ústavů zemědělských v Brně. Zkoumání půd bylo již provedeno ve větší části jmenovaného soudního okresu a bude v nejbližší době dokončeno. Výzkum půd provádí se tím způsobem, že v celé zkoumané oblasti vykope se postupně hustá síť sond (jam) do hloubky ca. 150 cm. V těchto výkopech, jichž místa se naznačí do podrobné mapy (1:250.000) se odeberou 1/2 kg půdní vzorky k dalšímu laboratornímu zpracování. Každý takto obnažený půdní profil označí se pořadovým číslem a jeho vzhled a zvláštnosti popíše v zápisníku. Po zpracování vzorků v laboratorních výzkumných ústavů v Brně, vyhotoví se půdoznalecká mapa v měřítku 1:25.000, v níž budou zakresleny výsledky shora jmenovaného výzkumu. Posledně jmenovaná mapa, spolu s podrobným popisem a slovním doprovodem bude vytištěna a dána širší veřejnosti k dispozici.

Mám-li se rozhovíti o charakteristice půd na Slavkovsku, nemohu se k vůli úplnosti také nezmíniti o jejich vzniku, t. j. o matečních horninách, na nichž tyto půdy vznikly.

Nejmladšími půdami jsou ony, jež vznikly na říčních a potočních naplaveninách, jež zoveme půdami alluviálními. Tyto půdy zabírají, hlavně po obou stranách řeky Litavy větší plochy; jsou povětšinou těžké, až velmi těžké, tmavé a úrodné. Jejich složení se po stránce chemické i mechanické značně mění a závisí od způsobu naplavování, jakož i od druhu půdního materiálu, jenž přispěl k jejich vzniku. Obsahují dostatek všech rostlin. živin a jsou slabé, až silně vápenité. Ve většině případů jsou však podmáčeny spodní vodou, která je velmi znehodnocuje; jinak jsou to velmi úrodné půdní plochy. Nápravu možno zjednat, pokud tak již na některých místech nebylo učiněno, pouze snížením vodních toků, jakož i řádným odvodněním takto postižených ploch. Na tyto úkoly dlužno pamatovati již nyní a postupně je včlenit do nového programu, jakmile se v budoucnu objeví možnosti.

Na naplavených půdách možno pěstovati se zdarem všechny druhy hospodářských plodin. Mnohde jsou i na těchto vysazovány ovocné sady. Tyto plochy nejsou však vhodné pro tyto účely, neboť zmíněná již spodní voda, jakož i malá propustnost zklíhovatelých spodních vrstev působí neblaze na vývoj ovocného stromoví. Mimo tyto nepříznivé podmínky jest zde velké nebezpečí mrazových škod a to zejména tam, kde tato údolí jsou uzavřena.

Z těchto důvodů provádějíme zakládání ovocných sadů na místech výše položených, jež se vyznačují lehčími a propustnějšími půdami. Takových vhodných půdních ploch jest na Slavkovsku dostatek.

Nad shora jmenovanými alluviálními půdami rozkládá se poměrně široké pásmo diluviálních náplavů a spraší. Jsou to středně těžké půdy s dobrými fyzikálními i chemickými vlastnostmi. Od alluvií se liší stejnoměrně vytvořeným půdním profilem, v jehož spodině se nachází ve všech případech vápenitá žlutka. Humusová vrstva jest zpravidla mělká než u alluviálních půd a sahá do různých hloubek pod půdním povrchem. Tmavohnědá ornice a svrchní spodina jest nasycena vápnem a mnohdy obsahuje i slabý přebytek uhlíkatu vápenatého. Podle všech těchto znaků a podle hloubky humusové vrstvy řadíme tyto půdy k mělkým, neb hlubokým hanáckým černozemím.

Hanácké černozemě skýtají nejvhodnější podmínky pro pěstování všech druhů hospodářského rostlinstva, jakož i pro zdárný vývoj ovocného stromoví. Zakládání ovocných sadů provádějíme — za současného přihlídnutí ku příznivému sklonu — hlavně na těchto půdách. Menší nedostatky možno zde spařovatí pouze v méně dokonalém zpracování ornice a spodiny, v ojedinělých případech pak ve slabém nedostatku vápna v ornici vrstvě.

Do oblastí půd vytvořených na diluviích zasahují jazykovité vápenité půdy (slínovatyky či rendziny). Ve většině případů setkáváme se s nimi ve střední a jižní části okresu na výše položených místech (pahorcích a kopcích). V nižších polohách zasahují hlavně nad koryty řek a potoků hluboko do diluviálních hlín (černozemě). Vápenité půdy sestávají hlavně ze silně vápenitých zvětralin třetihorních tégul, pískovců a písků. Podle složení matečních hornin, z nichž vznikly, pozůstávají z lehčích neb těžších hlín, avšak také i z jílovitých zemín. Podle toho jsou lehce, až velmi těžce zpracovatelné. Obsahují-li dostatek tmavého humusu, tedy jsou i velmi úrodné. Méně úrodné světlejší vápenité půdy mívají nepropustné, neb dokonce i kamenité spodiny. Posledně jmenované se velmi dobře hodí po předchozím řádném rigolování ku zakládání vinohradů. Totéž platí také pro výsadbu ovocného stromoví. V obou těchto případech nutno mimo to voliti správnou polohu a sklon pozemků. Při obdělávání těchto půd pro hospodářské plodiny jest třeba ve zvýšené míře dbáti důkladného zpracování a prohlubování ornice, jakož i provzdušování a nakypřování spodiny. Na světlých vápenatých dbejme o zvýšené hnojení chlévskou mrvou.

V severní části Slavkovska, počínaje od myšlené čáry Pozořice, Viničné Šumice a Habrovany na sever, setkáváme se se slabě vyluhovanými (podzolovými) půdami, vytvořenými na kulmské drobě a kulmských pískovcích. Tyto půdy vznikly zvětráním jmenovaných hornin a vyznačují se velkou šterkovitostí, až kamenitostí, menším obsahem rostlinných živin a nedostatkem vápna. Šterk dosahuje v nejvyšších polohách téměř k půdnímu povrchu, aby v hlubších vrstvách přecházel v kamenitou ssuť neb v navětralou skálu. Ornice a spodiny obsahují dále málo humusu a tam, kde šterk sahá až k povrchu, jsou také nesnadno obdělávatelné.

Tyto podzolované šterkovité půdy skýtají málo výhodné podmínky pro pěstování hospodářského rostlinstva a proto jsou z větší části zalesněny. V mělkých údolích neb tam, kde splachovaná prst tvoří hlubší šterkovité nánosy, je možno pěstovati všechny druhy hospodářských plodin. Vyhovují-li ostatní podmínky, je-li hlavně příznivý terenní sklon (k jihu), přirozené zabezpečení proti mrazovým pohromám, možno se zdarem také pěstovati většinu druhů ovocného stromoví. Nutno zdůrazniti, že šterkovité a kamenité stráně, hlavně v okolí Pozořice a Viničných Šumic, jsou výhodné pro výsadbu vinné révy. Před založením vinné révy nutno však bezpodmínečně provésti hluboké rigolování, vápnění a prohojení pozemků. Při výsadbě ovocných stromů na šterkovitých svazích, jest zapotřebí vykopáním hlubokých a širokých jam a navezením jemného a hodnotného humusového materiálu, příslušná místa pro tuto výsadbu uzpůsobiti.

Jest samozřejmé, že není možno v nejbližší době shora uvedené větší zákroky provésti — to platí zejména o regulování vodních toků (potoků a řek), odvodňování, po př. zavodňování pozemků a pod. — přece však jest záhodno, aby příslušní činitelé byly zavčas o těchto pracích uvědoměni, aby se mohlo, jak to jen poměry dovolí, v brzkou započítí s přípravami. Totéž platí o zcelování po-

Našim dětem

Říkadla dítek při hrách z Hostěrádek-Rešova.

1. U Palečků mají hříbě,
říkají mu pštros,
na koho to slovo padne,
urazí mu nos.
2. Had leze z díry,
táhne s sebou kníry,
háklíce, páklíce,
čtyři okna do potoka
a to páté ven,
udeřím tě zlatým kladivem.

Napište nám, jaké máte u vás říkadla-rozcítávačky.
Naše adresa: Redakce Slavkovských novin, Slavkov u B.

Skrývačky. Ve větách jsou ukryta jména rus. řek.
Hleďte!

Ty jsi, Slávo, lhal.
V bedně prohlodala myš díru.
Na dně strouhy žijí škeble.
Kotě chytá rádo nit.
Nezapomeň ale na to.
Jenda mu radí dobře.
Léto brzy přejde.

Pro děvčata.

Posledně jsem vám zadala článečkem menší úkoly z jednoduchého vaření. Prováděly je i žákyňe ze 2. tř. měšťanské školy. Měla jsem radost z vaší činnosti, neboť jsem poznala, že jste nenáročné děti, což je pro celek velmi dobré. Žena-hospodyňka je totiž pro národ důležitým činitelem. Její rukou prochází největší část příjmu rodin. Hospodárné rodiny budou tvořit hospodárny stát. Nejsme národ chudý, ale marnotratný, tak pravil před lety prezident Masaryk. V našich domácnostech je nutno vařit úsporně. Posílám vám další podněty ku práci.

Brukvová polévka s houbami: Pro 5 osob 20 dkg brukve, 10 dkg hub, 2 dkg omastku, 4 dkg mouky, 1½ l vody, sůl, pepř. Postup práce: Dřív se zeleninový odvar, který se zahustí jíškou. Nechá se povařit. Do povařeného polévky se přidají udušené, posekané houby. Polévka se okoření.

Bramborové knedlíky: Na 50 dkg vařených lisovaných brambor 12 dkg bramborové moučky, 1 vejce, 6 dkg krupice, 3 housky nakrájené. Postup práce: Vařené lisované brambory dáme na vál, přidáme bramborovou moučku, krupici a dobře vše propracujeme. Pak se do těsta přidá nakrájená houska. Z těsta upravíme knedlíky a vaříme je 20 minut.

Gulášová omáčka: 15 dkg vepřového masa, sůl, 2 dkg tuku, cibule, 6 dkg mouky, 3 dkg tuku, pepř, paprika. Postup práce: Maso se upraví jako guláš. Pomleté se dá do omáčky.

Pažitková polévka: Kostí, sůl, zelenina, hrášek, cibule, 1 vejce, 1 dkg tuku, pažitka. Postup práce: Uvaříme odvar z kostí a zeleniny. Vejce usmažíme na tuku, zařejeme polévkou a přidáme do polévky, okořeníme.

Zeleninové karbenátky: 20 dkg brukve, 10 dkg mrkve, 30 dkg brambor, 2 dkg slaniny, cibule, 15 dkg strouhané housky, 1 vejce, sůl, pepř, houska na obalování a tuk na smažení (4 dkg). Postup práce: Oloupanou a opranou zeleninu uvaříme, sceďíme a na masovém strojkou umeleme. Přidá se sůl, na slanině usmažená cibule, vejce a houska. Děláme karbenátky a smažíme. Úsporné opékání: Do trouby se dá nahřát pekáč s malým množstvím tuku. Na rozehřátý tuk se dají kar-

zemků. Mnohé obce již tento důležitý úkol provedly, za to však jest mnoho oblastí na Slavkovsku, kde zcelování jest nezbytné a mělo by přijíti na prvé místo před veškerými jinými pracemi tohoto druhu. Dr. Boh. Maláč.
(Z Půdoznalecké sekce zem. výzkum. ústavů zem. v Brně.)

Večer 5. července 1945 ve Slavkově lampionový průvod památce M. J. Husa

benátky a nechají v troubě po obou stranách opéci.

Brukvový salát: ½ kg brukve, sůl, (citr. šťáva), ocet, 1 dkg cukru. Brukev oloupáme, ustrouháme a promícháme s octem, trochu soli a cukru.

Třešňový koláč: 8 dkg omastku, 3 žloutky, 12 dkg cukru, citr. kůra, 15 dkg mouky, sníh, ½ kg třešní. Postup práce: Umíchá se tuk s cukrem a přidají se žloutky. Mouka se vmíchá zároveň se sněhem. Těsto dáme na vymaštěný plech a posázíme třešněmi. Peče se ve vyhřáté troubě.

Kornoutky: Za váhu dvou vajec odváží se cukr a mouka. Cukr se proseje do mísy, přidají se vejce, mouka a zlehka se zamíchá. Na připravený plech pomocí kulatého nože se těsto rozetírá v tenké vrstvě do obdélníčku nebo kruhu; těsto se rychle upeče a horké se stočí do kornoutů. Plní se ovocnou pěnou.

Zavařujeme třešně: Dobře očištěné, stopek zbavené třešně narovnáme do připravených sklenic a zalejeme svařeným, vychladlým cukrem — na ½ l vody 20 dkg cukru. Vaříme v patentních i obyčejných sklenicích v páře. M. A.

Bajka.

Na trnitou větévku plané růže usedli dva motýlci: prostínký bělásek a krásně barevné páví oko. Oba odpočívali po namáhavém letu. Bělásek se však brzy chystal k odletu. Páví oko se zamračilo a káratelysky řeklo: „Seď, dokud já neodletím! Nevíš, že slušnost velí, aby ubohý počkal, až se mocnému uráčí odejít? Co jsi ty, Popelko, proti mně? Pohleď na svá křídla! Jak jsou chudoučká! A moje? Co barev, co krásy na nich! A ty se odvažuješ vzlétnout před mnou? Což není pro tebe ctí, dívati se na mne?“

Bělásek se ponížene přibrbil: „Jak myslíš, mocný pane! Ale tuze spěchám.“

Páví oko se ještě chvíli kochalo svou krásou, natřásalo křídla a posléze se přichystalo k odletu: „Za chvíli smíš i ty odletět. Teď však sleduj, jak krásně svítí mé barvy na slunci!“ Nadskočilo a vzlétlo. Bělásek je smutně pozoroval. V tom slyší lidský hlásek: „Tati, tady je pestrý motýl! Chytíme ho, ano?“ A po chvílce se páví oko třepotalo v prstech člověka. Křídla o sebe bila ve smrtelné křeči a barevný pel padal zvolna k zemi. — Stisk hlavičky, šedá křídla se roztáhla opadaným pelem. —

Bělásek potřásl hlavou: „To bylo pýchy, to bylo chlouby! A co z toho má teď? — Věru, ani krásou, ani mocí není radno se honositi!“ -nka.

Školní perličky.

Když se někdo topí, máme ho vytáhnout. Pak z něho vylejeme vodu a dáme mu něco silného čichati. Utopený se může lehtati. Pak se zabalí do peřin a nechá se ležeti tak dlouho, až obživne. — Zmrzlý člověk se kartáčuje na nohou. Dýchne-li, je mu pomoc. Nepomůže-li nic, přivolají se lidé. Lékař pak zjistí, proč zmrzl.

Krátké zprávy. Ve čtvrtek 21. června zemřel ve věku 54 let spisovatel a básník Josef Hora. Vláda republiky se usnesla, aby zemřelému básníku byl po jeho smrti udělen titul Národní umělec Československa a aby se jeho pohřeb konal na státní útraty.

Prezident dr. Edvard Beneš daroval maršálu Stalinovi sochu Jana Žižky, umělecké dílo sochaře Boh. Kafky. Socha je téměř 1 m vysoká a váží 1 q.

Profesor Masarykovy university Fr. Trávníček vydá novou velkou českou mluvnici.

Od příštího školního roku bude se na všech měšťanských školách vyučovati ruštině.

DĚDOUŠEK VILAM.

Lidská společnost skládá se z lidí mladých, starých a velmi starých. Lidé velmi staří jsou jakoby časově piliře, vyměřují nám žijícím časový prostor tak, že ani nepozorujeme, jak jsme unašeni. Jejich vysoký věk nám zakrývá pohled do věčnosti, z níž jsme vyústili a do níž vplyneme. Překážejí životu jaksi v rozběhu, ale když odejdou, pláčeme. Opírali jsme se o ně, ani jsme to nevěděli.

Dědoušek Vilam je nejstarším občanem města Slavkova; na Karla mu bude 95 let. Však ho doposud mrzí, že ho pan farář Jiřík pokřtil na Frantíka, že mu nedali Karel. Navštívíme dědouška, nemyslete si však, že najdete věchýtek nebo blikající plamének. Posadil jsem se vedle něho, a skoro jsem se lekl. Hlas jako zvon! Na dech si vůbec nestěžuje. Nedávno mu lékař ověřil jeho srdce, jež začalo tepat před 93 lety. Doktor mu zkrátka řekl, že kdyby takové srdce sám měl, mohl by se s čertem prát. Pohládl pěkně dědouška a bylo po návštěvě. Stařeček si také stěžuje na revma, ale já jsem ho potěšil, že je to slavná nemoc, že to má každý hrdina z Dumasova románu. Dědoušek si pěkně cupitá od jedné věci ke druhé, všechno má v úplném pořádku: truhlíček, kam háže ohořelé sirky a popel z doutníků, vedle svorně vedle sebe slaměné papuče, ve stolečku dokumenty a staré památky, na židli plácačku na mouchy. A jakou má paměť! Rekne vám všechny důležité události, počínaje sardínskou válkou 1859 a konče trampotami Národního výboru.

Dědoušek Vilam se narodil 4. listopadu 1852. Hned vás přesvědčí. Vytáhne ze stolečku, kde má všechno vzorně srovnáno, zápisník, jakousi rodinnou kroniku, a tam se dočtete, že se narodil v Heršpicích v čísle 82, a také kdy byl pokřtěn. První zápisy jsou švabachem. Dále se tam dozvíte, že 18. července 1879 měl na slavkovské faře „zdavky“ a téhož dne veselku v hostinci Maksla Diláta od brány. Potom pěkně po pořádku děti, kdy se narodily, všech 8. A dlouhý zápis o nebožce ženě, jak byly spolu dlouho, kdy zemřela, a jak vypadala v rakvi pěkně, jako živá. Také kolik stál její pohřeb, rakev, hrobař, donesení mář 3 K, všechno do koruny. Všechno napsáno pěkným písmem, takřka bez chyby, žák měšťanské školy by se nemusel za to stydět.

Chtěl jsem vyzvědět na dědouškovi něco o škole. Tvář se mu vyjasnila, má pěkně vzpomínky. S počátku ovšem ne. Maminka ho přivedla do školy na podzim r. 1858. Nějaký hošík hned první týden něco vyvedl a dostal od pana učitele Mičky rákoskou. Prchl ze školy a malý Frantík Vilam — náš dědeček — s ním. Ten rok už do školy nešel. Učitel Mička z Heršpic odešel a děti měly chodit do školy nízkovské. Chodily tam však jen děti z gruntů, protože děti domkařů neměly ani botů ani šatů. Příští rok však přišel do Heršpic učitel Soldán a toho měly děti rády. Dědečkovi září očka hrdostí, když vzpomíná, jak býval ve třídě premiantem a jak bývalo jeho jméno v zlaté knize. V 12 letech se rozloučil se školou. Bylo to při návštěvě. Vystoupil a za všechny žáky panu učitelovi a čekankovi poděkoval. Všem se jeho řeč líbila a dědeček tenkrát dostal darem modlitební knížky.

Rád bych vypátral, co si tehdy děti v Heršpicích hrávaly. Nějakou hru po poučení nynějším nejmladšímu pokolení. Dědoušek si pamatuje jen pěčka. Byl to dřevěný kolík, který si chlapeč postavili na zem a hůlkou podrželi. Potom měřili, jak daleko komu pěček odletěl. Zato dědoušek podrobně vypravuje, jak býval na matoušské hody stárkem. Chlubí se, že třikrát po sobě, a to třetím stárkem nebo čtvrtým. Hody bývaly na vesnici velkou a důležitou událostí. Nejprve se mládež sešla a volila si stárky. Starosta býval volbě přítomen, jednak aby hájil čest gruntů a potom aby nenadělala mládež nějakou neplechou a obci nevznikly výdaje. Volili se 4 stárky. První dva bývali obyčejně selští hoši, protože první a druhý stárek ručili za propití pivo. Ze se často vypilo piva víc, není divu, neboť muzikanti měli tehdy pivo pod stolem v putýnkách a sami si nabírali. Dědoušek však nikdy neprodělal. Vyzradím vám, jak. Odpoledne dával muzikantům dobré pivo, ale k večeru jim do piva přidával vody. A dědoušek se rozkuckal smíchy, jako by se to stalo všera, jak ošidil muzikanty, aby heršpičtí nedopláceli na matoušské hody. Stárky mívali čistou bílou košili, červenou, zelenou nebo fialovou kordulu, dlouhé černé kaňky a bílý fěrtuch.

Tak dědeček loví zvolna ve své paměti svět dávno minulý, pokolení našich pradědů z konce roboty. A je

Co chceme.

Budujeme. Budovat je víc než stavět. Budovat znamená stavět na velkorysě základně. Tuto základnu nám dává široký demokratický podklad prohlášení naší první československé vlády, která lidu zabezpečuje všechna politická práva. Z lidu vychází prezident a zákonodárná, vládní, výkonná i soudní moc. Lid svým prezidentem reprezentuje stát na venek, lid svým sněmem si dává zákony, svou vládou si vládne, svými úřady se spravuje a svými soudy se soudí.

Každý však nemůže být prezidentem, ministrem, poslancem, členem Národního výboru, úředníkem, soudcem. Každý ale může pracovat. Může a musí. Nemám tu na mysli pracovní povinnost, vynucenou nařízením někoho, koho nerad poslouchám a koho nechci poslouchat. Jedná se o pracovní povinnost, vycítěnou vlastním pocitem odpovědnosti a lásky k tomu, pro koho pracuji. Jedná se však také a především o pracovní povinnost dokonale odbornou.

Je jistě profismyslné, pouštět se do práce, které nerozumím. K dobré budovatelské práci nestačí jen láska, nadšení a odvaha. Budovatelská práce potřebuje celých lidí. Každý na své místo — student ke knize, úředník k psacímu stolu, dělník ke svému pracovnímu úkolu, rolník na pole, živnostník do své provozovny, manželka do domácnosti, profesor za katedru, vědec do své studovny, umělec ke své tvořivé práci — zkrátka, každý tam, kde se jeho pracovní schopnosti nejlépe uplatňují. Každá práce má v společném díle svoje neskonale významné místo. Je nutno, aby si veřejnost odvykla jedny pracovní úkony vynášet nad druhé. Znehodnocovat však vedoucí funkce je právě tak nebezpečné, jako přeceňovat rovnou práci. Nechtějme sami sebe a svět kolem sebe oslňovat. Naše budovatelská práce, má-li dosáhnout hodnot trvalé ceny, musí vycházeti z opravdové, uvědomělé, křesťanské lásky k bližnímu.

I. d.-Vaško.

ku podivu, jak každá osoba tohoto zašlého světa, jež se na okamžik objeví na jeho suchých rtech, je v jeho paměti živá a vyhraněná. Má v životě dědouškově pevné místo. Jsou to všelijací Jurové, Matoušové, Hrabovští, Mařky, Kačky, Bachrové. Je to jeho svět, s ním byl spjat tisíce pouty, vezme jej s sebou do hrobu. Tak vzpomíná, jak si jeho dědeček nehleděl roboty a místo robotování jezdil až do Uher pro tabák. Za to musel z gruntu a na jejich rodinný grunt číslo 10 dala vrchnost nového hospodáře.

Jako malý hošík chodil s maminkou do Slavkova. Uvázal si na záda uzýlek nebo otýpečku dříví a pomáhal mamince shánět živobyčí. Tenkrát vedla cesta do Slavkova jinak než nyní. Heršpičtí chodili od klenutého mostu u obecní cihelny přímo k Donátku a mostu se sv. Janem u cukrovaru. Nebylo tehdy cukrovaru, ani dráhy, v těch místech bylo tenkrát velké rovné obecní pole a pastvina. Na stavbu cukrovaru si dědeček velmi dobře vzpomíná a vypravuje, jak se při tom přišlo na lidské kosti a že jich bylo hromady. Někteří s kostmi dokonce tajně obchodovali, až se o tom úřady dověděly a trestaly to. Beztoho býval v těch místech kdysi veliký hřbitov. Jako malý hošík viděl, jak odvádějí ve Slavkově na vojnu s králem sardínským. Odvedence hned na místě ostříhali do hola.

Pruská válka zastihla dědouška v tkalcovské továrně v Erně. Když přišli Prajzi do Brna, továrna zastavila práci a po celou dobu války — trvala 7 neděl — nepracovala. I do Heršpic přišli vojáci a hned chtěli krávy. Bylo jich tolik, že přišli do každého domu, i k domkařům. Třičtvrtláník jich musel ubytovat 15, pololáník 10, čtvrtláník 5 a domkař 2. Vojáci si nosili hezké porce znasa a chtěli je v domácnostech vařit. Ale tenkrát byly hrnce ještě většinou hliněné a velkých hrnců nebylo. Na přípravu pokrmy měli v každé domácnosti pec, u níž

stávaly vidlice na vytahování nádob z pece, petýlko, na něž se stavělo jídlo, aby bylo dlouho teplé a s pecí spojená hliněná kamna ve světnici. Také se vařilo na třínožce na ohništi přímo pod komínem. Vojáci si potom pekli maso v peci.

Když se stavěla vlárská dráha, bydlel už dědoušek ve Slavkově, jenž se stal potom na více než půl století jeho domovem. Zapráhl si koníčka a rozvážel dělníkům na dráze chléb a potraviny, jezdil až k Bučovicům. Dokud nebylo dráhy, obstarávali cesty do Brna formani. Každý slavkovský obchodník měl svého sedláka, jenž mu přivážel z Brna nákupy. Dělníci brněnských továren, jichž tehdy kvapem přibývalo, také jezdili do práce povozy. Některý rolník je odvezl v pondělí na žebříňáku do Brna a v sobotu opět pro ně přijel.

Slavkov dědečkova mládí byl jiný než nynější. Nejen město, i lidé. Vztahy mezi nimi. Dohasínalo, ale přece žilo nerovné pokolení let tereziánských. Poslední záblesky slavkovského měšťanstva, které umírající, podrobně si předpisoval slavný měšťanský pohřeb. Květa ještě typická slavkovská řemesla, jako škrobařství, mydlářství, perníkářství, tvarůžkářství. Žil ještě Volejník, jenž s vozíkem a s jedním koněm rozvážel slavkovským škrobařům jejich výrobky po světě. Týdenní trhy bývaly ve Slavkově velmi hlučné a slavkovští mydláři, tvarůžkáři a perníkáři vystavovali před domem své výrobky. Dědoušek vzpomíná měšťanů Vondrucha, Doležela, Kozáka, Hrazdílka, Šimáčka. Jejich postavy se na čas vynořují z mlhy zapomenutí a pochodují před našimi zraky.

Dědouškova tvář je plná jasu. Hle, podivuji se, jaký životní optimismus prozařuje téměř stoletou tělesnou schránku! A dědouškův životní los nebyl právě lehký. Pracoval celý svůj život jako dělník a mistr v cihelně, tedy těžká práce. Rád na svou práci vzpomíná a je na ni hrdý. Takové je dědouškovo stáří. Jako řeka, jež dávno shladila své vlny z bouřlivého mládí v jednu širokou, vyrovnanou hladinu a zvolna a klidně se blíží k ohromnému oceánu, s nímž splyne. Velkolepý pohled! Tak i náš dědoušek. Usmívající se a klidný, dotkne se svými dny ohromného oceánu věčnosti. Nebudem ani pozorovat, jak s ním splyne, bude se usmívat i ve smrti.

Loučím se s ním za naše čtenáře a podotýkám, že by nás mrzelo, kdyby zemřel, nedosáhnuv 100 let. J. H.

Z našich obcí

Z Hostěrádek-Rešova. Antonín Apoštol se vrátil. Právě za měsíc po oslavě svátku míru a vítězství — 9. června 1945 — při níž jsme všichni na něho upřímně vzpomínali, vrátil se téměř po 6letém pobytu v táboře v Oranienburgu u Berlína náš spoluobčan Antonín Apoštol. Zatčen byl 21. listopadu 1939 přímo v továrně, do 9. března 1940 byl vězněn na Špilberku a potom žil nepřetržitě v koncentračním táboře v Oranienburgu. Vrátil se vlakem neočekávaně, avšak již za hodinu po příjezdu ho u jeho domku přivítala naše hudba, místní Národní výbor a mnoho občanů, kteří mu všichni po dlouhém odloučení přišli přátelsky stisknout ruku. Náš spoluobčan Apoštol je zdravý, třebaže za dlouhou dobu svého žalářování musel velmi mnoho vytrpět. Byl nejdéle persekovanou osobou naší obce. Přejeme mu ze srdce, aby náhradou za prožitá utrpení žil dlouho se svou rodinou ve zdraví a spokojenosti a opět, jako kdysi, neohroženě pracoval pro dobro své vlasti.

Z Křižanovic. V neděli dne 17. června t. r. uspořádalo sdružení tělovýchovných spolků v Křižanovicích zdařilou slavnost „Sdružení tělovýchovy“. Zactvo, dívky v národních krojích a občanstvo se seřadilo v Leninově ulici, odkud se mohutný průvod v čele se státní vlajkou ubíral s hudbou vesnicí. U pomníku padlých z první světové války učinil projev předseda sdružení tělovýchovy, br. Ing. Krček, který vzpomněl ve své řeči i všech hrdinů druhé světové války a obětí persekuce. Po příchodu na hřiště uvítal předseda místního Národního výboru vedoucího SCM soudr. Fochlera ze Slavkova, kterému předal slovo. Ten ve svém projevu ukázal směr a význam sloučení tělovýchovných spolků. Po jeho proslovu byla za zvuků státní hymny vztyčena čs. vlajka. Účinkovala místní hudba za řízení br. Kotola. Po hymnách následovala recitace sl. Honkové a básně žačky Mastné. Předseda místního Národního výboru P. M. Nebojsa ukázal na svornost a duševní výchovu mládeže, která po celých šest roků byla velmi zanedbávána. Nabádal, aby rodiče zdárně vychovávali a byli mládeži nápomocni, aby

nebylo nesváru a neshod v rodinách, v obci i v celém národě. Po jeho řeči předvedli nejmladší žáci závodivé hry, žačky tanečky, dorostenci lehkooletické závody a dorostenky zatančily českou besedu. Pak byly děti poděleny cukrovinkami, které pro ně připravil výbor sdružené tělovýchovy. S. K. Prace — S. K. Křižanovice předvedli fotbalový zápas, který skončil nerozhodně 4:4. Po skončení programu poděkoval br. Krček všem hostům za návštěvu a den byl zakončen veselící mládeže. Kp.

Ve čtvrtek 21. června odpoledne se Křižanovice rozloučily navždy se svým vynikajícím rodákem dr. ing. **Karlem Böhmem**, ředitelem brněnské teplárny a elektrárny. Osud mu naměřil pouhých 47 let života, nic víc. Patřil mezi nejlepší žáky bučovské reálky a mezi ono mladé pokolení, jež minulá válka vyťahovala přímo ze školních lavic. Po studii na technice v Brně už nemyšlel na sebe, jen na problémy, jež uskuteční. Pracoval na Slovensku, brzy se stal ředitelem bratislavské elektrárny. Přispěl cennými podněty pro elektrisaci Slovenska. Avšak již po druhé se světová válka položila jeho mladému životu v cestu. Odešel do Brna, kde se stal ředitelem brněnské teplárny a elektrárny. A nyní, když svobodná vlast si žádala jeho služeb, odešel na pokyn hlasu jiného. Dobořel, sám dávaje světlo jiným, jako svíce, jež se sama spaluje. O lidském jeho údele promluvil nad hrobem místní farář P. Metoděj Nebojsa. Jeho odborné schopnosti, vytrvalost a houževnatost v práci ocenil vřelými slovy gen. ředitel ing. Osolsobě. Jemu děkujeme, že jsme do 5 dní po dobytí Brna už svítili a že nemocnice měla teplou vodu. Byl na svém místě. Těžko, velmi těžko ho nahradíme. Za dělnictvo se rozloučil se svým představeným člena závod. výboru brněnské teplárny. Byl jedním z dělníků, avšak na místě odpovědném. Dělnictvo jej ctilo, měli ho rádi, důvěřovali mu. Připravoval návrhy na úpravu mnohých sociálních otázek. Světlo je jeden z nejčestnějších darů nás lidí. Symbol života. Karel Böhme světlo rozdával, avšak světlo jeho života bylo v rukou vyšších. Nyní pohaslo. J. H.

Rozloučení rumunské armády v Nížkovících. Ve čtvrtek 14. června ubytovala se v naší obci 36. divise rumunské armády, vracející se do vlasti. V obci bylo velmi rušno, neboť tolik vojska najednou zde dosud nebylo ubytováno. Všude plno vojáků, vozů a koní. Kolem 18. hodiny večer počaly se jednotlivé části divise na návsi řadit, takže zaplnily celé prostranství. Lidé usuzovali, co asi se bude dít, zda přehlídka, proslov, neb slavnost. Brzy se dočkali. V 19 hodin přijel divišní generál, přijal hlášení, přivítal se s důstojníky a společně se postavili před nastoupenou jednotku, aby se zúčastnili polních bohoslužeb. Rumunskou a ruskou hymnu byla pobožnost ukončena. Na to koncertovala na návsi vojenská hudba až do setmění. Po té se odebrali hudebníci do hostince, kde byla pořádána veselice. Rumunské tance se střídaly s našimi, k uspokojení všech přítomných. Dobře seřazená hudba tuto náladu ještě podporovala. Naše děvčata na přání důstojníků zpívala národní písně, tančila besedu, odměňována bouřlivým potleskem. Také rumunští vojáci nedali se zahanbit a sólovými zpěvy výběrných zpěváků zpestřili tak přátelskou a družnou zábavu. Dlouho do noci trvala přátelská zábava a v mysli jistě dlouho zůstane tento srdečný a přátelský styk s armádou, která pomáhala vyhnat vetřelce z našich zemí. B. J.

??? V pátek 22. června t. r. kolem 7. hod. večerní pečlivě jsem si uvážal svou jedinou božihodovou vázanku a vypravil jsem se na náměstí na slavnost. Trpčlivě jsem přešlapoval čtvrthodinku na rožku u radnice, další čtvrthodinku u pošty. Nu — a když jsem se konečně dočkal a chtěl pozorně sledovat řečníkův projev, přihodila se divná věc. Mé oči zabloudily náhodou pod schody parčíka a dočista jsem zkoprněl: Odkudsi se vynořila půvabná „mladá dáma“ na kole, ve světlé bundičce a květovaných šortkách, opálená jako indián. Eleganční křivkou se přitočila k zábradlí a s půvabnou nenuceností se usadila v poněkud labilní poloze i s kolem u zábradlí. Hořel jsem obdivem, no — tohle bych já jistě nedokázal! A když se pak ona mladá dáma s chutí pustila do načatého krajce, vylezly mi doslova oči z důlků. Uměla si to dobře vypočítat, protože během těch dvou proslovů měla pořad co žvýkat a převalovat z prava do leva a z leva do prava. Když se pak nakonec zpívaly hymny, stála už s posledním polknutým soustem v pozoru jako voják. Protože si s tím vším nevím rady — a protože vaše černé oči, slečno B., mi nedají spát — rozhodl jsem se, že se otáží na radu Slavkovských novin.

Kazimír.

Z pera mladých

Řídí Eduard John.

Nazdar!

V poslední době se rozmohl v řadách mládeže nebyvalou měrou nešvar při zdravení. „Tě pic,“ Franto, „ahoj,“ Jožko.

Představte si, kdyby tento pozdrav zaslechl cizinec, který neovládá dokonale naši řeč a začal by ho používat v domněnku, že se jedná o běžný, slušný, přátelský pozdrav. Naše mládež by si měla uvědomit, že pro ni máme český slušný pozdrav, nazdar. Tento pozdrav má již svou tradici, používali ho mezi sebou vedoucí lidé našeho národa, býval i pozdravem našich legií a pozdravem při přehlídkách čestné roty pana presidenta. Používal ho i prezident Masaryk, ne pouze jako profesor ale i jako hlava státu. Pozdrav nazdar byl zaveden v druhé polovině minulého století na návrh Josefa Baráka, jakožto pozdrav sokolský, pozdrav vedoucích členů obrozenecké generace — pozdrav národní.

Ať se již v budoucnu neopakuje, aby někdo z naší mládeže používal některého z oněch bezmyšlenkovitých pozdravů, vzniklých z okamžitého nápadu a z touhy po efektu. Doufáme, že mezi naší mládeží na ulicích budeme slyšet jen český pozdrav — NAZDAR! BŠ.

Slovo studentů.

Ve vydání Slavkovských novin ze dne 9. 6. 1945 našli jsme článek, určený studentům. Přečtli jsme si jej pozorně a uvážili každé slovo. A právě proto, že jsme studenti, vybrali jsme si z něho to dobré. Bohužel, musíme konstatovat, že kromě dobrého je v článku několik nesprávných názorů, uvedených v kritice úrovně české školy za tak zv. Protektorátu i za první republiky. Tyto názory chtěli bychom uvést na správnou míru. Nyní, kdy se nám opět vrátila svoboda, chceme se připravovat poctivě a vytrvale na své příští povolání. Jsme si vědomi, že na nás bude největší záležet a že podle nás bude posuzován celý národ. My budeme vystaveni nejostřejší kritice a toto vědomí spolu s pevnou vůlí, která se u každého uvědomnělého studenta druzí k jeho mladistvému nadšení, nás povede k dokonalosti.

Naše práce v žádném případě nebude směřovat k tomu, aby stávlala přehradu mezi lidmi. Do šestileté smutné zkušenosti si uvědomujeme, že jsme především Češi a teprve potom příslušníci jednotlivých vrstev. Ve svornosti je síla. To nás učí už pruty Svatoplukovy a toto poučení nám připomněly mnohokrát dějiny. Proto nás nikdy již nesmí dělit stranické zájmy a svého bližního budeme cenit vždy podle jeho vnitřní hodnoty a nikdy podle titulu nebo kabátu.

Nepokládáme však za správné, říká-li se, že v uplynulých šesti letech nelze mluvit o vzdělání studentů. Naše vzdělání snad bylo jednostranné, nejvíce místa zaujímalá nenáviděná němčina, ale na-prosto jsme nezůstali pozadu ve studiu ostatních předmětů. I za to musíme děkovat našim učitelům a profesorům, kteří nám v hodinách němčiny kolikrát přednášeli lekce z českých dějin. Můžeme prohlásit, že velká část studentů soukromým studiem dohnala vše, zvláště v oboru literatury, co bylo germány řízenými školními úřady opomíjeno nebo při-

mo zakázáno. Jsme si plně vědomi toho, že česká škola měla vždy dobrou úroveň. Poskytovala svým žákům všestranné vzdělání, vycházejíc z předpokladu, že tak rozšíří obzor a inteligenci svých žáků. Pokud jde o přípravu pro praktický život, záleželo vlastně na rodičích žáka, aby mu vybrali školu, která by odpovídala jeho zájmům. Měli jsme skvěle vedené školy obchodní, obchodní akademie, školy průmyslové, umělecko-průmyslové, školy rázu technického a různé školy speciální.

Pokud se týče politiky, jsme přesvědčeni, že do školy a do výchovy mládeže určitě patří. Je to pro stát velmi důležitá složka a je v jeho zájmu, aby pečoval o její zařazení do výchovy mládeže.

Nikdo si však nesmí zaměnit výraz politika za pojem stranicství nebo stranický boj. Toho všeho jsouce si vědomi, vstupujeme do nového období práce a doufáme, že tato práce nalezne pochopení u všech našich spoluobčanů. bš.

Hodina dějepisu před dvěma lety. Před lavicemi se prochází pan profesor, který se právě vrátil ze čtrnáctidenního přeškolovacího kursu v Reichenheimu. V lavicích absolutní klid. „A tož si poslechněte, co jsem se tam naučil,“ zazní z úst páne profesorových, a koutky mu škubou potlačovaným úsměvem. „My jsme se ve škole učili, že písmo vynalezli staří Sumerové, od nich je převzali Babylóňané, pak vzniklo písmo Feničanů, od nichž je přijali Řekové a od Řeků Římané. Od těch se rozšířilo po Evropě. Ale, mládenci, chyba! Písmo nevy-nalezli ani Sumerové, ani Feničané, nýbrž staří Germáni a od nich je přejali Římané.“ — Vytáhne kapesník a hlasitě vytrubuje. Třída burácí smichem. „My jsme se ve škole učili,“ pokračuje pan profesor, „že doba bronzová nastala nejdříve v Egyptě, ale, hoši, to je omyl. To staří Germáni první vyráběli bronzové předměty a vyváželi je do Egypta.“ Nová bouře smíchu. Následuje řada jiných historických objevů, Germáni mají ve všem prvenství. Oni první objevili Ameriku. Ještě, že už tehdy neletěli na Měsíc. Tak tedy vypadala naše škola. Našli se bohužel lidé, kteří těmto historickým kachnám věřili a mladá česká duše se jim musela učit. E. J.

Hovořím tuhle s jedním mladším hochem. Naše řeč se stočí též na učebnou látku. Chci prozkoumat znalosti svého spolčnicka, ale vidím, že všady, kam uhoďm, duní to prázdnotou. Omluvou zní mi vsříc, „Já to mám napsáno v sešitě. To jsme se ve škole neučili.“ Ví, že se v minulých letech přednášelo na školách všelijak, ví, že žactvo bylo jednostranně zatěžováno, ale myslím, že bylo naší povinností, abychom si odnesli aspoň to málo, co nám učitelé přednášeli, řekl bych, mezi řádky. Tedy nikoliv, já to mám v sešitě. V hlavě to musíš mít, proto hled, abys zameškané včas dohonil. E. J.

HÁDEJME VŠICHNI abychom si obnovili snad už zapomenuté vědomosti! Hlavně dějepis a čeština byly na školách v poslední době úplně opomíjeny, není tedy divu, že se v naší paměti vytvořily nevídané mezery. Snažme se je však vyplnit, zahladit! Doufejme, že se nám to tímto hravým způsobem podaří. Proto s chutí do práce!

Výsledky si vždy poznamenáme a v příštím čísle se přesvědčíme o jejich správnosti. Začneme nejznámějším:

1. Tři pruty. Kdo na nich v dějinách ukázal sílu ve svornosti.
2. Kterého roku byla objevena Amerika?
3. Kdo napsal „Pohorskou vesnici“?
4. Kterého roku byl zavražděn sv. Václav?
5. Znáte jména slovanských věrozvěstů?
6. Kolik noh má moucha?
7. Kdo byl českým vynálezcem bleskosvodu?
8. Kdo napsal „Malostranské povídky“?
9. Od koho je „Rusálka“?
10. Znáte divadelní hru, v níž hlavní úlohu hraje český král Karel IV?

Přejeme pěknou zábavu!

Úryvky z četby.

Čas je mukou bytostí padlých, strašlivým trestem zatracenců, věcí neznámou v končinách věčné blaženosti.

Jan Čep: Zeměžluč.